

Aan het College van B&W

Van de gemeente Leiden

Postbus 9100

2300 PC Leiden

Leiden, 17 maart 2021

Onderwerp: zienswijze op de Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke Leefomgeving, het Beleidskader voor bescherming van bomen en het Register ecologische bomen, Z/21/3214992

Geacht College,

Op 19 januari 2021 heeft u besloten de Verordening tot wijziging van de Verordening fysieke Leefomgeving (hierna: **BV21**), het Beleidskader voor bescherming van bomen (hierna: **BK**) en het Register ecologische bomen voor inspraak vast te stellen en ter inzage te leggen.

Hieronder vindt u mijn zienswijze op de BV 21 en het BK.

1. Bij de presentatie van de BV21 stelt het college dat de BV 21 voor betere bescherming van bomen in Leiden zorgt.
Ik ben van mening dat onder de nieuwe BV21 bomen juist minder goed beschermd worden dan onder de huidige Bomenverordening (hierna: **BV15**). Dit blijkt onder meer uit het volgende:
 - De Groene Kaart wordt afgeschaft en de beschermde bomen in ruim 130 straten en lanen op de Groene Kaart worden teruggebracht naar slechts 17 hoofdstructuren!
 - De criteria voor waardevolle bomen die bescherming krijgen in de BV 21 wordt verruimd naar 80 jaar, 80 cm stamdiameter op 1,3 meter boven maaiveld (250 cm omtrek). Dit is onder de BV 15 voor bomen (in de openbare ruimte) 45 cm stamomtrek op 1,3 meter en voor waardevolle bomen (lees: de Groene Kaart) 30 cm stamomtrek.
 - particuliere bomen zouden onder de BV 21 betere bescherming genieten (artikel 3.6.1.2) mits zij aan de 4 criteria voldoen. De gemeente heeft echter helemaal geen overzicht van particuliere bomen zo blijkt uit ambtelijke informatie. Handhaving en bescherming zal dus een farce zijn.

Samenvattend ben ik van mening dat de Groene Kaart behouden moet blijven en dat de criteria voor vergunningplicht en waardevolle bomen op tenminste hetzelfde niveau als de BV15 moet blijven.

2. De BV 21 is te ingewikkelde en onduidelijk en zit (juridisch) niet goed in elkaar. De BV 15 is vergeleken bij de BV 21 eenvoudig, helder en heeft zijn functie reeds bewezen.
 - Er ontbreekt een (artikelsgewijze) toelichting, een overzicht van de wijzigingen ten opzichte van BV15. Dit zou de leesbaarheid mogelijk hebben bevorderd.
 - In het BK en de BV21 wordt verschillende terminologie gebruikt (zo wordt bijvoorbeeld de term 'functionele boom' gebruikt, maar deze komt niet terug in BV21) en de documenten spreken elkaar tegen.
 - wat is het verschil tussen een waardevolle boom en een beschermde houtopstand?

- Hoe herken je een 'als zodanig te herkennen boomstructuur'? Vormen de bomen op de Garenmarkt bijvoorbeeld een zodanige boomstructuur?
- Kan iemand uitleggen wat onder 'een areaal aan natuurlijke vegetatie met een oorspronkelijk karakter' wordt verstaan?
- Uit ambtelijke informatie is gebleken dat de 'basisbescherming van bomen in de openbare ruimte met een omtrek van 45 cm op 1,3m behouden blijft'. Dit zou moeten blijken uit de BV21.

Ik kom het helaas niet helder tegen:

artikel 3.6.1.4: *het is niet toegestaan zonder vergunning of melding als bedoeld in deze paragraaf een solitaire houtopstand in de openbare ruimte te vellen of te doen vellen.*

Er is dus een vergunning of melding nodig. Wanneer is er een vergunning nodig? Een vergunning is nodig voor een boom die valt onder de Groene Norm. Dat blijkt uit artikel 3.6.1.1 en 3.6.1.2. Tot zover begrijp ik het.

Wanneer is er een melding nodig? Dat moet dus blijken uit 'deze paragraaf', te weten 3.6.1. Artikel 3.6.1.6 geeft vervolgens aan wanneer er een melding nodig is, namelijk in de gevallen waarin geen vergunning nodig is.

De toelichting in het Beleidskader helpt ook als niet als het gaat om de meldplicht; nergens staan verwijzingen naar artikelen in de BV21.

- We moeten het doen met een tweetal a-contrario-redeneringen; op pagina 1 en pagina 4 BK: *'bomen met een stamomtrek kleiner dan 45cm op 1,3m hoogte (en die niet vallen binnen de groene norm) vallen buiten de beleidsregels.'* A contrario; bomen met een omtrek van 45 cm op 1,3m vallen binnen de regels van de BV21.
- En op pagina 6 BK: *"Bij bomen kleiner dan 14 centimeter stamdiameter is geen toestemming of vergunning voor kap nodig, en hoeft dit ook niet te worden gemeld."* Wordt bedoeld dat voor bomen in de openbare ruimte die niet onder de Groene Norm vallen en een omtrek van 45 cm op 1,3m hebben een meldplicht geldt? Of toch een vergunning? En private bomen?
- En met de volgende onbegrijpelijke zin op pagina 4 BK: *Functionele bomen van derden: "Dergelijke bomen hebben geen andere randvoorwaarde dan dat zij groter zijn dan 14 centimeter stamdiameter op 1,30 meter boven maaiveld (vergelijkbaar met een stamomtrek van 45 centimeter)."* Naar welke randvoorwaarde wordt verwezen?

- Ik ben gewend aan het lezen van wetten en juridische teksten, maar zo gecompliceerd als deze kom ik ze zelden tegen. Dergelijke onduidelijkheden zullen de gemeente mogelijk veel geld, tijd en moeite gaan kosten in de uitvoering en mogelijk juridische procedures. De uitvoering van de verordening is gebaat bij helderheid.

- Voor het overige verwijs ik op dit punt naar de zienswijze van de Bomenbond.

Ik ben van mening dat de BV21 onduidelijk geschreven is en veel te ingewikkeld kaderschept. De toelichting maakt het niet gemakkelijker.

- 3. Beleidskader:** Het BK is misleidend en juridisch niet juist. Daarnaast staat het vol met de goede bedoelingen, echter, deze komen niet terug in de BV 21. De status van dit document is onduidelijk. In het BK staat op pagina 4 onderaan: '... vallen buiten de beleidsregels van dit document.' Wordt met 'dit document' het Beleidskader bedoeld of juist de BV21? Met andere woorden, is het Beleidskader een beleidsregel? Uit ambtelijke informatie blijkt dat het BK een toelichting is op de BK21. Waarom zijn grote delen van het BK dan niet terug te voeren op de BV 21?

Andere voorbeelden:

Meldplicht: op pag 6 van het BK staat dat na de in 3.6.1.6 geïntroduceerde meldplicht **toestemming** voor kap wordt gegeven, alleen indien daar goede reden voor is. De melding wordt **gepubliceerd**. Pas na de **wettelijke termijn van 4 weken zonder wijzigingsverzoek** mag de kap worden uitgevoerd. Burgers kunnen daar eventueel **bezwaar** op indienen. Verderop staat: 'Hoewel **geen direct bezwaar** gemaakt kan worden...'

In de BV 21 zijn noch de toestemming, noch een wijzigingsverzoek, noch de bezwaarmogelijkheid of de publicatie opgenomen. Wat met 'geen direct bezwaar' wordt bedoeld is niet duidelijk.

Er bestaat met andere woorden geen rechtsbescherming tegen de melding, want de melding is een 'mededeling' en geen 'besluit' in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht. Overtreden van de meldplicht is overigens/evenmin niet strafbaar gesteld in deze verordening. De boom is sowieso al gekapt.

Of is de Beleidskader inderdaad een beleidsregel en daarmee een aanvulling op cq afwijking van de BV21, waarmee alsnog een bezwaarmogelijkheid wordt geïntroduceerd¹?

In het BK worden 'functionele bomen' geïntroduceerd; dit suggereert dat er ook niet- of minder functionele bomen bestaan? Zonder nadere toelichting is niet duidelijk waarom voor deze terminologie is gekozen. Volgens mij dragen alle bomen bij aan biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Ik ben van mening dat de stelling gerechtvaardigd is dat het Beleidskader als toelichting op de BV21 misleidend en verwarrend is. Het Beleidskader moet op z'n minst worden herschreven of worden vervangen door een artikelsgewijze toelichting. Nog beter is als dit document samen met de BV21 wordt ingetrokken en de huidige BV15 wordt gehandhaafd.

4. **WABO** art 2.2 lid 1 sub g: op grond van dit artikel in de Wabo geldt: Het melden van een voorgenomen kap van bomen past niet binnen de regelgeving van de Wabo. Derhalve geldt voor alle houtopstanden in de openbare ruimte die voldoen aan de definitie van "boom" dat een kapvergunning moet worden aangevraagd en niet kan worden volstaan met een meldingsplicht. De Wabo is nog steeds geldend recht. De BV21 is op dit punt in strijd met de wet.

Ik ben van mening dat de meldplicht in 3.6.1.1 is in strijd met artikel art 2.2 lid 1 sub g van de Wabo.

5. In de nieuwe BV 21 wordt het vergunningsvrij terugzetten van kronen van bomen tot maximaal 40% toegestaan (**4.1.1.1 onder a**: snoeien tot maximaal 40% van een solitaire houtopstand *per ronde*). Dit is veel meer dan de 25% in de huidige BV15. Dat betekent dat nagenoeg de helft van de boomkruin kan worden verwijderd. **Een dergelijke aanpassing is niet acceptabel.**

In ditzelfde artikel 4.1.1.1:

Wat wordt verstaan onder of bedoeld met '*bestendig beheer*'?

Wat wordt bedoeld met '*per ronde*'?

Ik ben van mening dat in het licht van het bovenstaande de artikelen onder 4. Beheer en Onderhoud in de BV21 in deze vorm niet acceptabel zijn.

¹ artt. 4:81-4:84 Awb en parlementaire geschiedenis: kenmerkend voor beleidsregels is dat een bestuursorgaan die mag vaststellen ondanks het ontbreken van een wettelijke grondslag

6. Het geld in het Bomenfonds, dat bedoeld is voor de aanplant van nieuwe bomen, kan onder de nieuwe bomenverordening worden besteed aan grasperkjes, groene daken, gevelbeplanting en balkonplantjes (immers 'een areaal aan natuurlijke vegetatie met een oorspronkelijk karakter'). Het is wel duidelijk dat met dit voorstel het planten van nieuwe bomen en het compenseren van gekapte bomen niet wordt gestimuleerd. Het feit dat de gemeente Leiden de huidige BV15 niet heeft nageleefd² heeft al gezorgd voor een achteruitgang van het bomenbestand.

Ik ben van mening dat het huidige Bomenfonds onder de BV15 gehandhaafd en nageleefd dient te worden. Dit biedt een betere basis voor bescherming van bomen, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Het 'bomenfonds' zoals dat in de BV21 wordt ingevoerd betekent per definitie een achteruitgang van het bomenbestand en de waarde van het bomenbestand.

7. De BV21 komt op een moment bijzonder moment. Hoewel het voor de hand had gelegen het Rapport van de Rekenkamercommissie af te wachten om zodoende de daarin opgenomen aanbevelingen over te nemen, of op z'n minst toe te lichten waarom deze aanbevelingen genegeerd worden, is geen van beide gebeurd.

Ik ben van mening dat de behandeling van de BV21 moet worden uitgesteld tot het college duidelijk heeft gemaakt welke aanbevelingen zij uit het rapport van de Rekenkamercommissie overneemt. Pas daarna is een zinvolle inspraak over de BV21 mogelijk.

8. Greenwashing: de BV21 wordt geïntroduceerd met de slogan '*impuls voor klimaatadaptatie en biodiversiteit*'. Dit college heeft met 213 verleende/aangevraagde vergunningen (tot en met week 7, 2021) inmiddels **1.883 gekapte bomen** op haar naam staan. Leiden heeft het groenste college *ever*. Laat het niet gebeuren dat dit college de BV21 invoert waarmee de bescherming van bomen nog verder wordt uitgehold!

Gelet op bovengenoemde opmerkingen ben ik van mening dat, als de gemeente bomen daadwerkelijk belangrijk vindt en de stad een impuls voor klimaatadaptatie en biodiversiteit wil geven, de nieuwe BV21 in de voorgestelde vorm niet acceptabel is. Bij voorkeur dient BV15 behouden te worden.

9. Tot slot en voor zover hierboven nog niet aangegeven onderschrijf ik de zienswijze van de Bomenbond Rijnland en het rapport van de Rekenkamercommissie volledig.

Graag tot nadere toelichting bereid,

Met vriendelijke groet

Tessa Viragh

Scharlakenbes 5

2318 AN Leiden

tessa.viragh@xs4all.nl

² Pag 6 Rapport Rekenkamercommissie: 'we constateren daarnaast dat met geld uit het Bomenfonds uitgaven zijn gedaan met betrekking tot onderhoud, kwaliteitsverbetering, herstelwerkzaamheden en snoeien in relatie tot bomen. Dit past niet bij doel en strekking van de BV15'